

v novi dvorani kat. društvenega doma. Zato pa na delo vsi zavedni pristaši širom Šaleške doline, da bo ta stavba v ponos naše lepše doline. Božičnica se je na splošno željo metala ponavljati na sveti dan popoldne, a obkraj te za starše in svoje naraščajnikov. A nas sta pa ti dve prireditvi tako navdušili za Oria, da smo sklenili vse svoje otroke poslati v to prelepo organizacijo. Bog, živi našo orlovsko organizacijo!

Savinjsko Orlovsko okrožje priredi duhovne vaje dne 6. in 7. januarja v Nazarjih. Vodili jih bodo domači gosposode. Udeležili se bodo člani odsekov v okrožju. Prijazno vabimo tudi druge, da se jih udeležijo. Starši in prijatelji, pošljite svoje v Nazarje, kjer si v verskem oziru zahtevamo značajno pot k resnici. Bratje in prijatelji, udeležimo se. Začetek je v soboto 6. in sklep 7. januarja. Bog živi!

Novi zvonovi. Od St. Ilje pri Velenju nam poročajo: Lepo slovesnost in veliko veselje so nam pripravili novi zvonovi, ki smo jih dobili dne 15. decembra. Kako težko smo jih pogrešali in kako željno pričakovali, pokazalo se je, ko so prišli novi zvonovi pokriti z venci in cvetjem. Cela župnija je bila po koncu. Šolski otroci in mnogo ljudstva je sprejelo nove zvonove pri Pečakovi kapeli z velikimi vzkliki in solzami v očeh. Po župnikovem pozdravu novim zvonovom so pa zvonove sprejeli fantje s tako silovitimi streljanjem, da se je dobesedno tresla zemlja. Se stari zvon, ki je šest let sameval v zvoniku, je z veseljem glasom pozdravljaj svojega novega tovariša, ko sto se bližala cerkvi, kjer je stal veličasten slavalok z napisom: Pozdravljeni zvonovi novi. Vi glasniki božji in klicarji z lin visokih, došli zdaj ste k nam! Nam prednike Vaše je vojaka pobrala in topovska žrela iz njih so nastala, a Vi o- znanjat čete mir in vabit v božji hram! V nedeljo 17. dec. je č. g. kanonik Vraber blagoslovil nova zvonova, ki sta bila nato mirno in brez najmanjše zapreke potegnjena v zvonik. V duhoviti in lepi pridigi, kakor zna to samo on, je potem g. kanonik govoril o pomenu zvonov v življenju kristjana. Med slovesno sveto mašo se že zapeli novi v lepem soglasju in naznanjali ogromni množici ljudstva, ki se je ta dan zbrala v Sent Ilju, požrtvovalnost Sentiljanov, ki so Bogu v čast in sebi v veselje pripravili nove bronaste zvonove za svojo farno cerkev. Zvonova tehtata: večji 1241 kg, manjši 402 kg in sta delo ljubljanske zvonarne.

Nevaren razbojnik. Marca meseca lanskega leta je sredi Sarajeva neki Sava Traparič napadel pismonošo Petka z namenom, da ga ubije in oropa. Svojo žrtev je počakal na nekem mračenem dvorišču, od zadaj jo je udaril po zatilniku ter nezavestni ugrabil iz poštne torbe 58.000 dinarjev. Zločinca so še isti dan izsledili in sarajevsko občinstvo je bilo zelo iznenadeno, ker je Sava Traparič dobro živel, nastopal kot premožen zasebnik ter je užival celo sloves pristaja vladnih strank, ker se je udeleževal raznih izgrediv proti hrvatskemu in turškemu prebivalstvu. Zločinca je svoje roparske nakane priznal in ko bi njegova zadeva že lahko prišla pred razpravo, se je pojavil sum in pozneje se je celo ugotovilo, da je ta Sava leta 1918 v Konjici v Bosni na podoben način usmrtil in oropal svojega sorodnika. Ta slučaj se tedaj v burnih dneh preobrata ni dosti preiskoval in ker se je Traparič v Sarajevo preselil, se je vse pozabilo. Preiskava je tudi v tej zadevi že končana, spise, ki tehtajo par kilogramov, ima državni pravdnik in nad razbojnikom bo že ta mesec izrečena obsodba. Dokler je bila stvar iz leta 1918 še nepojasnjena, se je Sava uporno in drzno obnašal v zaporu, sedaj je pa zelo pobit in malodušen.

Svojega očeta ubil. V selu Kučajni pri Požarevcu v stari Srbiji se je sin bogatega seljaka Zivanoviča vrnil pozno zvečer domov. Oče se je hudo kregal nad sinom. Prišlo je do prepira. Sin zagrabil lovsko puško na steni, naperil proti očetu in sprožil. Pogodil ga je naravnost v srce. Ubijalca so oddali sodišču.

Požar povzročil 20 milijonov škoda. V veliki žagi v Tuzli je izbruhnil te dni silen požar, ki je uničil vse stroje, kurilnico in delavnico. Škoda cenijo na 20 milijonov kron.

Število vojakov v armadi so skrčili — seveda ne pri nas, ampak v avstrijski republiki po načrtu in predpisu zaveznikov, ki hočejo Avstrijo gospodarsko obnoviti in so med drugimi pogoji stavili tudi zahtevo, da se mora skrčiti število vojske. Tudi pri nas v Jugoslaviji bi bilo zelo koristno in naravnost brezpogojno potrebno, da se zniža število oficirjev in moštva in posebej malo natančneje vodi račune. Od same obrambe države homo z militarizmom državljanov gospodarsko ubili in osiromašili. Zato zahteva naša stranka tudi zmanjšanje števila vojaštva in nov vojni zakon.

Na avtomobilu skozi puščavo Sahara. V Afriki je ogromna puščava, ki se imenuje Sahara. Skozi puščavo potujejo na kamelah, a sedaj se je našlo nekaj Francozov, ki so se odpeljali iz Alžira skozi puščavo na avtomobilu, ki ima na kolesih nalašč za to vožnjo napravljene gumijave obrobe. Doslej so ti Francozi prevozili po puščavi 450 km.

Poselska zveza za Ptuj in okolico priredi v nedeljo, dne 7. januarja v dvorani Narodnega doma ob 3. uri popoldne igro »Goslarica Naše Ljube Gospe« v 4 dejanjih in enodejanko »Pošta skrivnost«. Prva igra se privikrat predstavlja na našem odru in vam v kratkih potezih riše ljubezen hčerke do propale matere, druga pa bo zadovoljila vse, ki so željni smeha in poštenega razvedrila. Prosimo kar največje udeležbe.

Pevsko društvo v Braslovčah naznanja svojim članom, da ima 14. januarja 1923 po večernicah v cerkveni hiši svoj redni občni zbor.

Somišljenikom Kmetarske zveze priporočamo, da si naročijo čimprej koledarček Kmetarske zveze za leto 1923. Cena 28 K, s poštnino 30 K. Naroča se pri tajništvu Kmetarske zveze v Mariboru.

Gospodarstvo.

Joško Radolčan:

DAVČNA DOHODNINA IN TAJNI ZAUPNIKI.

(Dopis iz mariborske okolice.)

Ni ga menda davka, ki bi se tako krivično odmerjal, kakor ravno osebna dohodnina. Koliko nepotrebnih sitnosti, pisarije in potov, zamude časa in razen tega še stroškov povzroča ta davek tisočim davkoplačevalcem, ve iz lastnih izkušenj pač vsak, komu se je čisto po nedolžnem »našilo« par tisočakov dohodnine, znano bo pa to tudi davčnim oblastim samim, saj se tamkaj kopičijo tozadevni akti in pritožbe od leta do leta vedno v višje kupel! Sicer se je že predpis osebne dohodnine uredil za nas »prečane« pod bivšo Avstrijo s postavbo z dne 25. oktobra 1896 (državni zakon št. 220) z namenom, da poslej plačujejo premožnejši več, manj premožni pa manj davka, a nobenemu se naj ne godi krivica! Toda že pod prejšnjo državo se je mnogim godila krivica pri tem davku, vendar toliko zabavljanja in pritožb se ni slišalo, kot pa dandanes. Kdo pa je kriv tega zla? Po večini pač davčni tajni zaupniki, nadalje tudi davčne oblasti, ki se ravna po pristranskih poročilih omenjenih zaupnikov in deloma oni davkoplačevalci, ki sploh ne vpošljejo ali pa prepozno napoved za osebno dohodnino. Kakor, rečeno, imajo tega šikaniranja našega ljudstva največ na vesti davčni tajni zaupniki, ki mislijo, da imajo tu najboljšo priliko maščevati se nad svojimi bodisi osebnimi ali političnimi nasprotniki. Ravno ista lumparija godi se tudi na Kranjskem — kakor je pisal kranjski dopisnik v 49. števil. Domoljuba —, ki po par drastičnih primerih piše dobesedno: »Ali ni to popolnoma jasno, da taki zaupniki poročajo davčni oblasti popolnoma krivično o davkoplačevalcih? Tu ne gre za resnico, ampak igra grda strankarija in osebno sovraštvo glavno vlogo. In današnja oblast se poslužuje teh umazanih zaupnikov z največjim zaupanjem in ni čuda, ker imajo davkarji pri tem tudi svojo korist. Ali ne veste, da ima davkar pri pobiranju davkov do 6 procentov nagrade? To nagrado jim je nakazala centralistična vlada, v kateri je sedel tudi minister Pucelj, ta »skrbnik« oče kmetov! itd.« Da se pri nas na Štajerskem, oprostite — v mariborski oblasti — izvajajo ravno iste metode, naj sledi tu par resničnih primerov. Neki posestnik vposlal je v predpisnem roku napoved za osebno dohodnino in sicer je imel po svojih dnevnikih zapisanih koncem leta 12.500 K čistega dohodka. Pa glej ga zlomka, kako se začudi, ki je izvedel pr. l. v mescu juniju pri županu, kjer je bil dotični izkaz na vpogled, da ima za plačati kar čez 3.000 kron osebne dohodnine! No, pri davčni oblasti se mu je dokazalo, da je ta znesek predpisan od »čistega donosa« 51.500 K, kakor je poročal tukajšnji tajni zaupnik! Zopet drugemu kočarju našil je kar krog 24.000 K, ki jih je baje prejel za vino in zaslužil pri svoji obrti; dotični revež pa je bil skoro celo leto priklenjen vsled revmatizma na bolniško posteljo, kadar je še vstal, pa je hodil upirajoč se na dve berglji! In še več sličnih v nebo kričečih krivic bi lahko še navedel, a naj zadostujeta samo prej omenjena, dodam še samo vprašanje: Kakšno mnenje ima davčna okrajna oblast o svojem tukajšnjem zaupniku, ako se potem pri vposlanih prizivih malo primerjajo številke davkoplačevalca in one od tajnega zaupnika? Bode li davčna oblast tudi še vnaprej dopustila, da ji njeni zaupniki sporočajo, kakor se pač njim poljubi in se bo ta krivica trpela leto za letom?

Ne objavljamo vseh neredov in krivic, ki jih mora ljudstvo trpeti in prenašati radi nekaterih brezvestnih poročevalcev, ker se tudi dobe občine, kjer se davčni zaupniki zavedajo svoje odgovornosti, pač pa bi naj davčne oblasti zaupnike iz onih občin, iz katerih so pritožbe radi teh neresničnih poročil številne in leto za letom, prišla pošteno za ušesa in poverila to nalogo drugim, verodostojnim osebam, ki se ne bodo dale voditi od strankarskih ozirov. Objektivno poročanje bo koristilo tudi davčnim oblastim samim, ker zdaj po nekod muhe love, konje pa pustijo prosto! — Vsem čitateljem Slovenskega Gospodarja bi pa svetlovali sledeče:

Dobro preberite vse one članke, ki se nanašajo na osebno dohodnino; Kakor je že lansko leto g. prof. Vesenjak nam podal obširna pojasnila o tem davku, upamo, in prosimo njega, da v tem mesecu, ko se bodo vlagale napovedi, zopet pride izpod njegovega peresa zadostnih stvarnih pojasnil, kako in kaj ukreniti, da bodo davčne oblasti potem tudi naše napovedi upoštevale. Ker se vsi časopisi navadno ne shrnajo, naj si vsak, kdor ima takšnega prijatelja v svoji občini, da mu »našije« iz maščevalnosti po 10 krat večjo dohodnino, kakor bi po pravici imel plačati — vse članke o osebni dohodnini izreže ter jih shrani, ker bo jih še gotovo rabil in čital.

Predaleč bi zašel, ko bi hotel na tem mestu razgaljati vse krivice tega davka, kajti naši časopisi so itak že obširno in pogosto o tem razpravljali. Glejmo sedaj vsi na to, da ne izvolimo zopet takih brezvestnih ljudi v skupščino, kakor so bili l. 1920 samostojneži, ki so nam pred volitvami nebesa obetali, a so privedli sedaj naše slovensko delavno ljudstvo na rob gospodarskega propada. Naloga naših novih poslancev pa bo, da se temeljito spremenijo sedanji sistem zakona o osebni dohodnini ter da se napravi enkrat že konec tem nečuvnim šikanam od strani davčnih tajnih zaupnikov, ki res ne zaslužijo drugega, kakor, da se jim za vse čase vrže vidno znamenje sramote izdajic-denuncijantov svojih lastnih občanov.

Zadružni tečaj v Mariboru se prične dne 8. januarja 1923 ob 8. uri zjutraj. Tečaj bo trajal 4 dni. Tečaj se bo vršil v Lekarniški ulici št. 6. I. nadstropje. Udeleženci naj se tukaj oglašijo ali pa v naši pisarni Gregorčičeva ulica 10, I. nadstropje. Vsak udeleženec mora sam skr-

beti za hrano in stanovanje. Tiskovine in druge potrebščine preskrbimo mi brezplačno.

Sv. Marjeta pri Moškanjcih. Preteklo nedeljo je imela »Kmetijska združnica« svoj redni občni zbor. Odbor izkazuje nad en milijon kron prometa pri naročevanju blaga, osobito apna, cementa, galice, deteljnega semena itd. Stori- rili so se važni sklepi v zaščito kmetijskega ljudstva in posebej krajevnih potreb. Izvoljen je bil zopet v glavnem ves stari odbor: Rojko, Reberc, Prelog, župnik Sketa, Vesenjak, dalje zastopniki občin in načelnik je ostal naš starosta Rižnar. Podružnica ima že znatno premoženje, ki ji ga je pridobil odbor z dobrim gospodarstvom.

Pobiranje občinskih taks v Sloveniji. V Uradnem listu št. 131 od 28. decembra 1922 je izšel zakon o pobiranju občinskih taks v Sloveniji. Na podlagi tega zakona ima vsaka občina v Sloveniji pravico, da uvede s sklepom občinskega odbora posamezne ali vse občinske takse, ki so označene v tarifi, priloženi temu zakonu, ali pa, da zviša že uvedene takse v mejah omenjene tarife. Sklep se mora na običajni način objaviti s pripombo, da je zoper njega v 14 dneh dopustna pritožba na pokrajinsko upravo, oddelek za notranje zadeve; ta pritožba se mora vložiti pri županstvu. V naslednjem navajamo nekaj taks iz tarife: Za prostovoljen sprejem tuzemca za v domovinsko zvezo od 50 do 400 kron; za ugotovitev sprejema ino- zemca v domovinsko zvezo od 100 do 1000 kron; za po- delitev meščanstva od 500 do 6000 kron; za ogled za- radi zgradbe hiše od 50 do 1000 kron; za stovbno dovo- ljenje od 30 do 150 kron; za izdajo domovinskega lista se plača poleg stroškov za tiskovino in kolek od 1 do 2 kron; če so gostilne ali kaverne otvorene čez policijsko uro, se plača za vsako noč od 40 do 200 kron; za izdajo živinskega potnega lista poleg stroškov za tiskovino in kolek, brez oziroma na število živinčet od 1 do 3 krone; za živinski mesni ogled: a) za vsako veliko živel od 2 do 5 kron, b) za vsako malo živel od 1 do 3 krone; za ogledo- vanje mrličev od 5 do 10 kron, v okrožju nad 4 km raz- dalje po 5 kron več za vsake 4 km; za vsakega psa na leto od 10 do 200 kron, v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj od 50 do 400 kron. Psi čuvarji na verigi so takse oproščeni.

Iz južnih vinorodnih krajev prihajajo goglede vins- kih kupcij zelo slaba poročila. Navadna kmetijska vina sploh nimajo cene in tudi nikdo ne povprašuje po njih. Vinski trgovci kupujejo samo še stara banaška vina, ki so seve napram našim dokaj cenejša. Dobra bi bila trgovina z dalmatinskimi vini, dalo bi se to vino celo izvažati v inozemstvo, ker ogovarjajo njegove cene iz- vozu, tudi kakovost je dobra, le nesrečne prometne ne- priukke so po Dalmaciji tako velike, da onemogočujejo vsako tudi najmanjšo trgovino.

Dobro slivovko plačujejo po 150 do 160 K. Cena žganju se dviga radi neprestanih, novih in vedno višjih davkov.

Iz žitnega trga. Da je naša žitna trgovina malodane v popolnem zastoju, je še vedno kriv neurejen želez- niški promet. Žitna roba leži po skladiščih po Vojvo- dini in ne more naprej po železnici niti do Zagreba, a kaj še le naprej. V Novem Sadu je pšenica po 17.30 do 17.40 K, moka mularica po 24 do 24.50 K, novo koruza plačujejo po 10 K.

Kuhinjska sol iz Nemčije. Uprava državnih mono- polov je dobila od finančnega ministrstva dovoljenje za nabavo večje količine kuhinjske soli iz Nemčije na račun vojne odškodnine.

Na denarne poštne nakaznice se od 1. t. m. naprej ne lepijo več znamk, ampak se pristojbina, oziroma poštnina v gotovem plačuje pri vplačevanju nakazanih zneskov.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 91.50— 91.75 din., francoski frank 6.70 din. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.133—0.134, za 100 češkoslovaških kron 290—292, za 100 nemških mark 1.30—1.35 in za 100 la- škkih lir 467.50—470 dinarjev. V Carihu znaša vrednost dinarja 5.50 centimov (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja pala za 30 točk. — Od 1. jan. t. l. se računa v jugoslovanskih bankah in inozemskih bor- zah v dinarjih.

Dopisi.

Razvanje pri Mariboru. Pri nas so se že dogajale dalje časa tatvine drv v Betnavskem gozdu. Skrbno prikriti uzmoviči so kradli drva na drobno in debelo. Pred nekaj dnevi pa se je vendarle posrečilo betnav- skemu gozdnemu čuvaju, da je izsledil ukradena drva pri Mihaelu Kovačiču. Drva je pripeljal iz Betnavskega gozda Kovačičev sin Gustl. Cela tatinska zadeva je na- znanjena sodišču in bo menda sedaj enkrat mir pred temi uzmoviči, ki so spravljali s svojo nepoštenostjo v slabo luč in glas vse Razvanjčane.

Rače pri Mariboru. Prostovoljno gasilno društvo priredi dne 14. januarja 1923 plesni venček v gostilni Franca Lašič pri kolodvoru ter opozarja in prosi s tem sosledna društva, da z ozirom na uporabo čistega dobič- ka ne prirejajo na ta dan enakih prireditev. K obilni u- deležbi vabi — odbor.

Rače. Za božičnico, ki jo je priredilo učiteljsko šolskim otrokom v nedeljo, dne 24. m. m. ob treh popoldne v šoli, so prispevali: tovarna za drože 100 din., gospa Bachler 10 din., gg. Ofenheimer 100 din., dr. Pipuš v Mariboru 50 din.; dalje po 10 din. župan Stern, Blatnik, Koban, Hvalec, Hvauc, Bache, Berglez, Bauman Iv. in Möschl. Načelnik krajnega šolskega sveta Falež 20 dinarjev, Jeglič, Piffli, J. Bauman, Kme- tič, Greif Katarina, Lašič Franc, Sernko in Jarc po 5 din. in še nekateri drugi manjše zneske. Pohvalno je omeniti Ciri- lovo tiskarno v Mariboru, ki je z znatnim popustom omogo- čila nakup šolskih potrebščin in darovala 100 zvezkov. G.